

Handläggare
Annika Andersson
Telefon: 08-50812192

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 april 2024

Skrivelse från (M), (C), (L) om Kris- och krigsberedskap i Stockholms stadsdelar

Svar på skrivelse från Lars-Rottem Krangnes m.fl. (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Anne-Lie Elfvén (L) och Erik Ehre (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse angående Kris- och krigsberedskap i Stockholms stadsdelar från Lars-Rottem Krangnes m.fl. (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Anne-Lie Elfvén (L) och Erik Ehre (KD).

I skrivelsen framför skribenterna att Sverige befinner sig i det svåraste säkerhetsläget sedan andra världskriget. Med anledning av detta önskar skribenterna svar på sex frågor kring stadsdelsförvaltningens beredskapsarbete.

Förvaltningen besvarar frågorna i detta tjänsteutlåtande.

Ärendet

Södermalm stadsdelsnämnd gav den 25 januari 2024 förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse angående Kris- och krigsberedskap i Stockholms stadsdelar. Skribenterna framför följande.

Sverige befinner sig i det svåraste säkerhetsläget sedan andra världskriget. Rysslands anfallskrig mot Ukraina innebär ett ökat hot även mot Sverige. Det finns en rad olika faktorer som ligger bakom regeringens och överbefälhavarens varningar om ökad krigsrisk under säkerhetskonferensen Folk och Försvar i början på året. Vi måste därför vara förberedda så långt som möjligt, på alla nivåer, i hela samhället. Stockholm stad arbetar med en eskaleringstrappa vid händelse av kris och krig, där den främsta skillnaden är graden

av central samordning och ledning. Om Sverige befinner sig i krig gäller per automatik högsta beredskap i eskaleringstrappan och då tillämpas särskild lagstiftning. Samhällsviktiga verksamheter ska prioriteras under höjd beredskap och samhällets resurser måste först gå till de allra mest utsatta.

Skribenterna önskar svar på följande frågor.

1. Vilka åtgärder har stadsdelsförvaltningen vidtagit och vilka åtgärder planerar man att vidta, för att stärka beredskapen inom stadsdelsförvaltningens ansvarsområden i händelse av kris eller krig?
2. Har förvaltningen genomgått en krigsledningsövning i närtid?
3. Vilka är trygghetspunkterna i vår stadsdel, och anser förvaltningen att de är ändamålsenliga för allvarliga eller längre samhällsstörningar?
4. Hur många skyddsrum finns i vår stadsdel? Är de brukbara? Om inte, finns det planer på att iordningsställa dem?
5. Hur arbetar förvaltningen för att öka kännedomen om trygghetspunkter och närmaste skyddsrum till medborgarna?
6. Vid händelse av kris eller krig, bör de flesta invånare kunna ombesörja sig själva med el, vatten och mat, under en tid. Planerar förvaltningen några aktiviteter för att öka medvetenheten kring detta hos medborgarna, i egen regi eller tillsammans med en frivillig försvarsorganisation?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med förvaltningens säkerhetssamordnare. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 15 april 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan svarar förvaltningen på frågorna i skrivelsen.

Fråga 1 – Åtgärder för att stärka beredskap vid kris eller krig

Kris

Lag om (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH) ålägger staden och stadsdelsnämnderna att vidta åtgärder för att minimera risken av samhällsstörningar samt deras påverkan på våra samhällsviktiga verksamheter.

Detta sker genom ett systematiskt säkerhetsarbete där bottenplattan är risk- och sårbarhetsanalys som hela staden arbetar med i två-årscyklar. Arbetet handlar om att analysera de enskilda

verksamheterna, identifiera samhällskritiska verksamheter, lista de mest sannolika kriser som kan drabba dessa, bedöma konsekvenserna och upprätta en åtgärdsplan. Detta arbete är starkt kopplat till kontinuitetshanteringen som varje verksamhet upprättar eller uppdaterar årsvis.

Stadsdelsförvaltningen deltog i den stadsövergripande krisövningen ”Stadsö23” med temat skyfall år 2023. Totalt ett 90-tal medarbetare i förvaltningen deltog i någon form av övning under året, antingen inom ramen av Stadsö23 eller inom mindre, lokala skrivbordsövningar med scenario el-bortfall eller it-attack. Förvaltningen har beslutat att genomföra två större övningar per år, en på hösten och en på våren.

Stadsdelsförvaltningen har dialog med stadens skyfallsstrateg gällande en åtgärdsplan som gäller just vår stadsdel. Södermalm är även med i en arbetsgrupp som jobbar med konceptet hundraårsregn.

Stadsdelsförvaltningen samarbetar med säkerhetsavdelningen vid stadsledningskontoret gällande större inköp av beredskapsinfrastruktur.

Krig

Södermalms stadsdelsförvaltning arbetade fram sin krigsledningsplan under 2023 tillsammans med övriga förvaltningar och bolag. Krigsledningsplanen består av: öppna dokument som krigsorganisationen och bemanningsdifferensen. Dessa, med tillhörande bilagor, har lämnats in till Stadsledningskontoret i maj 2023. Bilagorna består av en detaljerad prioritering av våra verksamheter under skärpt samt högst beredskap, en detaljerad bemanningsförteckning, information om krigsledningsstaben samt alternativa ledningsplatser. Bilagorna är sekretessmarkerade.

Krigsledningsplanen revideras årligen eller oftare vid behov.

Fråga 2 – Krisledningsövning

Den 5 mars 2024 genomfördes en inplanerad krigsledningsövning som stadens samtliga förvaltningar och bolag bjöds in att delta i. Övningen skedde samma dag hos alla deltagande förvaltningar. På Södermalm övade hela krigsledningsstaben med samtliga resurser. Övningsbestämmelserna och övningskonceptet kommer från säkerhetsavdelningen på stadsledningskontoret och kompletteras med stadsdelspecifika inslag lokalt.

Fråga 3 – Trygghetspunkter

Södermalms stadsdelsområde har fyra trygghetspunkter som är geografiskt utspridda över stadsdelen. Dessa är:

- Virkesvägen 3, Hammarby sjöstaden (förvaltningshuset)
- Rosenlundsgatan 44A (Tanto seniorlokal)
- Lignagatan 8 (Tellus fritidscenter)
- Alsnögatan 11 (Danvikstulls dagliga verksamhet)

Södermalms trygghetspunkter är rustade för nivå 1 av 3. Nivå 1 motsvarar enkelt dagcentrum och nivå 3 motsvarar beredskap för dygnet-runt vistelse. På trygghetspunkterna kan medborgare förse med information, få möjlighet att ladda mobiltelefon, få värme samt ta emot krisstöd vid behov. Trygghetspunkterna är ändamålsenliga enligt de krav som finns för nivå 1.

Fråga 4 – Skyddsrum

I Sverige finns det totalt 65 000 skyddsrum varav de flesta i Stockholms stad. Ansvaret för skyddsrummen ligger hos fastighetsägaren som ska sätta upp en skyddsrumsskylt samt se till att regelbunden kontroll genomförs. På Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) hemsida står att ”Det är inte aktuellt att ställa [skyddsrummen] i ordning eller rensa ut skyddsrum”.¹ På MSB:s hemsida finns det en tydlig skyddsrumskarta med adresser där antal platser på samtliga skyddsrum framgår.² Stadsdelsförvaltningen äger inte några fastigheter och har därmed inget ansvar att upprätthålla och iordningsställa skyddsrum.

Inom Södermalms stadsdelsområde finns det ytterligare ett antal utrymmen som fungerar som befolkningskydd även om de inte är skyddsrum per se. Ett exempel på detta är tunnelbanan.

Fråga 5 – Medborgarnas kännedom om trygghetspunkter och skyddsrum

Förvaltningen har vid flera tillfällen samarbetat med lokaltidningen ”Mitt i” som har skrivit reportage om stadsdelens trygghetspunkter. Reportagen publicerades både i papperstidningen och på Mitt i online. Vidare har förvaltningen deltagit i ”Beredskapsveckan” som samordnades av MSB. Stadsdelsförvaltningens sociala mediekanaler användes då för att förstärka budskapet gällande hemberedskap och trygghetspunkter. Temat år 2023 var ”Öva!”. Vid Slussens dag i juni 2023 hade förvaltningen en monter med fokus ”Trygg på Södermalm”. Där visades en krislåda och ”kylskåpspåminnelser” om var trygghetspunkterna ligger delades

¹ Information hämtad från MSB:s hemsida den 19 februari 2024

² Länk från den 23 februari 2024: [Skyddsrumskarta \(msb.se\)](https://www.msb.se/trygghetspunkter)

ut. Vidare ordnades en quiz om hemberedskap. Förvaltningen fortsätter med liknande kommunikationsinsatser även under 2024.

Fråga 6 – Aktiviteter för ökad medvetenhet

Förvaltningen kommer delta i ”Beredskapsveckan” i september 2024. Temat för året är ”Sätt igång”. Detta görs tillsammans med staden och kommunikationsmaterial tas fram av stadsledningskontoret (SLK). Förvaltningen har ett pågående arbete för att se över om det är möjligt att koppla ihop de planerade publika aktiviteterna med budskap om hemberedskap.

Samarbete med frivilliga försvarsorganisationerna kring beredskapsfrågor ingår i stadsdelsnämndens underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 (fleråringen).

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Emma Liljenberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-03-21
Emma Liljenberg, Avdelningschef	2024-03-21